

17 Oktober 2017 – Brussel, Théâtre Saint Michel – 19h40-19h55

« **Verzet uit onverwachte hoek** »

Spreektijd voorbereid door ATD Vierde Wereld

Nederlandse vertaling. De oorspronkelijke tekst is een afwisseling van Nederlands en Frans.

(Mieke)

Weet je wat ik erg vind? Dat mensen van alles de schuld krijgen. Maar in 't leven kiest ge toch niet in welk land en in welke familie ge geboren wordt!

Als ge goed werk hebt, hebt ge een plaats in de samenleving en dan kunt ge ook een normaal gezinsleven leiden. Maar als ge in armoede zit en er is iets mis met de kinderen, komen ze heel vaak in een instelling terecht en probeer ze dan maar eens terug te krijgen! Ik heb veel strijd moeten voeren. Heel de tijd van het kastje naar de muur, veel beloftes en uiteindelijk gaat er toch niets vooruit; altijd opnieuw uw zelfde verhaal vertellen... Op den duur is al uw vertrouwen weg.

Ik kom op allerlei plekken waar ge gratis kunt eten enz. en daar hoor ik dat mensen niet meer willen behandeld worden als kleine kinderen; altijd moeten vragen, dankbaar zijn en zwijgen. Bij verenigingen is dat anders. Daar proberen ze samen te denken en oplossingen te zoeken als evenwaardige partners. Ik mag ook lesgeven aan studenten. We proberen hun kijk te veranderen zodat ze minder veroordelend zijn. Het is wel niet betaald al dat vrijwilligerswerk...

Ik ben nu met mijn vriend de slaapkamers opnieuw aan het behangen. Hij is heel handig en we willen alles in orde zetten voor als de kinderen terug naar huis zouden mogen komen...

(André)

Dertig jaar geleden, op 17 oktober 1987 heeft Joseph Wresinski in Parijs een gedenksteen onthuld met de volgende tekst : « `Waar mensen gedoemd zijn in armoede te leven, worden de Rechten van de Mens geschonden. We zijn verplicht ons te verenigen om die rechten te doen eerbiedigen.´

Tot op vandaag en meer dan ooit is het nodig om samen te werken als we armoede willen overwinnen. Zich verenigen betekent niemand vergeten, rekening houden met de ervaring van wie in uitsluiting leeft. We horen nog te vaak uitspraken waaruit de onwetendheid over het leven van mensen in armoede blijkt; men spreekt van nietsnutten, profiteurs... Er wordt gesteld "je hoeft alleen maar...". Men gelooft dat het probleem kan opgelost worden door straffend op te treden. Zulke veroordelen moeten we resoluut tegenspreken en integendeel ontmoetingen voorstellen die iemands kijk kunnen veranderen.

(Jürgen)

Als je geen adres en identiteitskaart hebt, kan je niets in orde brengen. En kan je dus ook niet werken of een woning huren. Het is een harde wereld... Meer dan 20 mensen die ik ken zijn er aan kapot gegaan. Ik zet me al 15 jaar in voor dakloze mensen in mijn stad en in heel België. Zo ben ik er ook enkele tegen gekomen die illegaal in het land waren. Ik bood hen mijn woning aan en dat lukte zeer goed. Hun dankbaarheid liet zich blijken met typische gerechten van hun land. Enkel ben ik hierdoor zelf op straat geraakt. Waarom kom je zelf in de problemen wanneer je solidair bent? Maar ik ben een koppigaard en mijn vertrouwen in de mensen zal zeker niet verloren gaan. Na 15 jaar hard strijden is de stad nu eindelijk bereid woningen toe te kennen aan mensen die op straat staan. Ik leid deze strijd niet voor mezelf maar vooral voor de anderen. Het liefst zou ik een vreedzame manifestatie willen organiseren.

(Pascal)

Ik vind dat de mensen nu te laks en te simpel worden. Mensen worden niet meer geraakt door ellende en onrecht. Vroeger waren er stevige betogingen, nu alleen nog marsen met witte kaarsjes. Ik heb lang geleefd volgens wat er van mij verwacht werd. Tot ik tot het besef kwam: wat WIL ik zelf nu eigenlijk? En dat is wat ik ga doen. Ik voel me wel soms een vreemde in mijn eigen stad of land. Zo had ik een moeilijke ervaring bij een beschutte werkplaats: ik ben daar buiten gevlogen

omdat ik voor mensen met een handicap opkwam, waarvan ik geloofde en wist dat ze meer aankonden dan wat de begeleiders hen lieten doen. En ik was te mondig. "Gij met u franke smuele..." Waar is het recht om op te komen voor iemand die het niet kan voor zichzelf? Daarom is het belangrijk dat we hier op 17 oktober samen zijn, maar er zijn ook nog 364 andere dagen!

(Julie en Thomas)

Er wordt vaak negatief gedacht over jongeren omwille van zaken die in het nieuws komen. Waarom ons allemaal over één kam scheren zonder ons te kennen ?

Er wordt te weinig gepraat over jongeren die zich inzetten, over alle inspanningen die jonge ouders doen om hun moeilijkheden te boven te komen...

Familie, dat telt voor ons ! Daar liggen onze wortels.

School, dat telt voor ons ! We willen er steun en aanmoediging krijgen zodat we niet te vlug opgeven.

Werk, dat telt voor ons ! Voor onze ontplooiing. We kunnen het niet aanvaarden dat mensen niet aangenomen worden omwille van hun voorkomen ; of dat mensen uitgebuit worden.

Ook al is het niet gemakkelijk, toch is het belangrijk om positief met jongeren om te gaan.

Als je als een stuk vuil wordt behandeld, ga je ten onder. Het is belangrijk om te zeggen dat iedereen bekwaam is. Dat er geen mislukkelingen zijn.

We zien wel dingen vooruit gaan maar veel te traag. Als we blijven doorvechten dan is het omdat het werk nog niet af is.

We kunnen het onrecht en de miserie niet zomaar laten gebeuren.

(Anne-Marie)

Iets waar ik me tegen verzet zijn de vooroordelen. Dat heb ik al van kleins af aan gevoeld. Of als ge op straat hoort spreken over "sukkelaars; clochards; lamzakken, die van 't OCMW" of "Amai, die haar dochter heeft chique schoenen aan", terwijl ze de persoon en de situatie helemaal niet kennen.

Wat voor mij veel veranderd heeft is het feit van samen te komen met anderen. Ge gaat dan beseffen: er zijn nog anderen in dezelfde omstandigheden; die miserie, dat heb ik niet aan mijn eigen te danken. Ge leert bij. Door lid te zijn van een vereniging leert ge opkomen voor uw eigen. Ik durf nu in een micro spreken, zelfs in een zaal met veel mensen. Ik heb het in mijn leven nog altijd moeilijk maar ik ben blij iets vooruit te kunnen helpen voor iedereen die in de problemen zit. Daarom doe ik ook mee aan vergaderingen tegen vooroordelen.

Dikwijls wordt er gedacht "ze willen niet vooruit". Maar wij moeten ook uit ons bed 's morgens.

We staan er toch maar, ook voor onze kinderen en kleinkinderen. Vaak wordt onze vechtlust niet gezien.

(Isabelle)

Dat heb ik ook ondervonden toen ik vroeger OCMW-raadslid was. We spraken over een gezin en de andere raadsleden merkten op : "alé, kan dat gezin dat nu niet betalen!" Ik antwoordde dat hun gezinsinkomen laag was. Ze hadden 1100 euro en dan nog kindergeld. Ik toonde aan wat dit betekende. Als je hun kosten : huur, vaste kosten en eten samen nam, hielden ze 50 euro over en – merkte ik op - ze lopen dan nog in hun bloten rond". Het werd muisstil.

(François)

Wat er volgens mij op het spel staat is dat wij, als sociaal werkers, in staat moeten zijn om de mensen te ondersteunen in hun eigen projecten en om recht te doen aan alles wat ze ons leren en ons aanbrenge.

We maken er wel eens grapjes over met anderen : het samenwerken met mensen in armoede heeft me niet gevormd maar misvormd ! Waarom misvormd ? Omdat ik met hen heel andere dingen heb kunnen ontdekken dan wat ik op school had geleerd. We hebben de neiging om mensen te herleiden tot hun problemen. Met vallen en opstaan heb ik anders leren kijken naar de mensen en ik probeer dat toe te passen in mijn beroep.

(Bees)

Een paar huizen verder in onze straat woonde een wat zonderlinge vrouw samen met haar zoon en in de buurt sprak iedereen met ergernis over haar. Op een dag belde haar buurvrouw bij ons aan met een petitie want ze waren het beu, die overlast naast de deur. We legden aan de buurvrouw uit waarom we de petitie niet tekenden en dat het toch beter was om in gesprek te gaan met de vrouw. Eerst werd het stil en toen zei ze: ‘met zo’n mensen valt niet te praten.’ De petitie ging uiteindelijk niet door en iemand zei me: ‘eigenlijk is het een geruststelling dat er mensen zijn zoals jullie die opkomen voor wie alleen en zwak staat. Dat is een garantie voor ons allemaal.’

(Carine)

Mama, je was erbij op 17 oktober 1987 in Parijs. Je wou er toen echt bij zijn omdat je vond dat ieders aanwezigheid van belang was.

Deze beweging heeft ons de kans gegeven om andere mensen te leren kennen die hetzelfde meemaakten. Ondanks je verzet tegen alle moeilijkheden, zijn wij uit huis geplaatst en daar heb ik erg onder geleden. Mama, ik heb je op een oude videoband zien praten over plaatsing van kinderen. Daarna is het mijn eigen gevecht geworden om te begrijpen en om mijn eigen gezin bij elkaar te houden.

Mijn zoon was bij de beweging van toen hij nog een kind was en nu zegt hij : « Met ouder worden, heb ik de strijd van mijn ouders begrepen en wou ik die verder zetten. Ik zou tegen elke vorm van onrecht willen opkomen. Misschien is het een utopie, maar ik zou willen dat iedereen dezelfde kansen krijgt. We staan erop dat er geluisterd wordt naar de mensen die het woord meestal niet krijgen en dat vind ik heel dapper. Op welke manier jullie je ook inzetten, ik bewonder wat jullie doen want het draagt bij aan de fierheid van de mensen. En zelf ben ik er fier op dat ik bij deze strijd betrokken ben en dat ik bij jullie hoor. »

(André)

Ik schreeuw als ik miserie zie. De situatie van de vluchtelingen. Kinderen die zo lang in een oorlog of kampen moeten doorbrengen... Ik zou de wereld willen oproepen: doe daar iets aan! Maar waar kan ik over zoiets meepraten? Mijn angst is dat mensen niet meegenomen worden als er straks plannen gemaakt worden voor de wederopbouw in Syrië en zo. Zoals mijn eigen ouders die na de Tweede Wereld Oorlog van alle groei geen vruchten hebben geplukt.

Ik heb veel het gevoel gehad uitgesloten te zijn en ik ben altijd op zoek geweest om die wereld beter te maken. Waar ik voor mezelf fier op ben is dat ik meedoe in het sociaal overleg van de gemeente. Ik heb er meegewerkt aan de vrije tijdspas. Vroeger schreef ik ook wel eens een brief naar een politiker. Tegenwoordig gebruik ik meer Twitter. Wat ik er eigenlijk mee wil bereiken is dialoog. Als de politici er zelf niet op reageren dan hebben andere mensen het tenminste ook gelezen.

Ik was erbij in 1987 in Parijs, zelfs bij de onthulling op het plein, naast al die “deftige mensen”. Het was echt mooi, moeilijk om na te vertellen. En de erkenning door de Verenigde Naties in ‘92 was voor mij ook heel belangrijk. Die gedenksteen zegt: vergeet ons niet. Arme mensen hebben wèl een geschiedenis maar die staat niet op papier. Dat heb ik van Père Joseph geleerd. 17 oktober is een erkenning van wie in miserie gestorven is, van al wie er in geleefd en tegen gevochten heeft.

(Lied « Zo kwe zo », « Elke mens is een mens »)